

«Som blaveros heretges»

Xavier Marí (Almàssera, 1954), metge especialitzat en l'obesitat i teòric del blaverisme dialogant. Autor de «Revisió al conflicte valencià» (1983) i secretari general d'Esquerra Nacionalista Valenciana, antiga URV. Fa un repàs d'intencions i postures, per primera volta, per a EL TEMPS.

M. Alberola

Fill de l'editor Marí Montanana, el símbol de tipografia anticatalanista de València, Xavier Marí Cerezo ha viscut de molt prop el naixement del blaverisme i les confrontacions agressives de finals dels 70 i principis dels 80, com a militant d'Unió Regional Valenciana, del Grup d'Acció Valencianista i secretari general de Lo Rat Penat. Ara, com a secretari general d'ENV, partit extraparlamentari situat entre els límits del blaverisme i el catalanisme, reflexiona des d'una perspectiva tranquil·la sobre el fenomen del nacionalisme, amb bandera blanca.

—ENV, ara mateix ¿quin ideari polític professa?

—ENV naix l'any 77 com a Unió Regional Valencianista, en un intent d'aglutinar la gent que es movia en el valencianisme... *blaveros*, per entendre'ns, ja que no hi havia cap opció política que assumira els nostres ideals. D'ací sorgeix un moviment que s'ori-

gina en els barris marítims de València —per això s'ha dit que érem un partit *grauero*—, en el qual hi havia alguns fallers —i per això s'ha dit també que érem el partit de les falles. Aquests són els orígens, encara que jo no sóc faller.

L'orientació era la d'un partit populista, que no volia ser de dretes i que havia d'estar en el centre-esquerra. L'any 79, la secció més activa del partit pren la determinació de transformar URV en ENV, adoptant uns plantejaments més socials, més cap a la socialdemocràcia, autogestionari i cap a una esquerra no marxista.

—¿Va ser molt traumàtic el canvi d'orientació?

—És l'única situació traumàtica que ha patit el nostre grup polític. La denominació d'esquerra i l'adopció del nacionalisme determinaren la deserció del partit d'un grup de gent que van anar a UCD, com Ricard Lumbreras, o, en el seu moment, a Unió Valenciana, com Gonzalez Lizondo i la família Miquel Ramon.

—¿Es cert que molta gent d'ENV, a conseqüència dels comicis del 82, se'n passa al PSOE?

—No. Això va ser una mala informació. Hi va haver conversacions amb gent del PSOE, no recorde si del sector de Lerma o de Lloret, per tal d'entrar al partit i crear un corrent que contrarestarà el catalanisme del PSOE. Ara: quan en aquell moment es produeix la desesperació d'alguns, per la gran victòria del PSOE, sí que hi ha un sector que creu que la millor eixida és la d'apuntar-se al partit guanyador. Però això no va passar.

—¿Com aborden el tema de la qüestió nacional?

—És el tema que més hem debatut dins el partit. Hem adoptat el nacionalisme valencià sense matisacions, és a dir: nacionalment som valencians, i per tant estem per l'autodeterminació del poble valencià, com a poble nacional que és...

—Perdone, ¿això vol dir que estan per la independència?

—¿La independència? Caldria saber la independència de qui. ¿De Madrid? ¿D'EUA? ¿De l'URSS? Hauríem de matisar a quina independència ens referim. L'única cosa clara és que per a qualsevol moviment nacionalista, la seua aspiració màxima és constituir-se en estat, però som al segle XX i no podem deslligar-nos de la realitat internacional en què es mou qualsevol poble. I des d'ací és on hem de fer les nostres anàlisis, no des de la utopia. L'espectre internacional és molt lamentable des de la perspectiva de les aspiracions dels moviments nacionalistes sense estat. Per a nosaltres, constituir-nos en estat és una il·lusió i una aspiració normal, però no és el motiu pel qual ens hem de mobilitzar de forma fogosa. ¿Som independentistes? ¿Som separatistes? Som nacionalment valencians, ens considerem una nació. ¿Per què hauríem de dir si som separatistes si ningú no ens ha de deixar separar-nos?

—Som una nació.

—Evidentment, ens ho reconeguen o no.



«Constituir-nos com a estat és una il·lusió i una aspiració».



«Els pancatalanistes són més espanyols que ningú».

—¿Enfront d'Espanya? ¿Enfront de Catalunya?

—A pesar d'Espanya i a pesar de Catalunya.

—He comprovat que vostè maneja amb convicció l'expressió blaver. ¿Ho han assumit, això?

—És com si a mi em diuen matabansans, per ser metge. ¿Som blaveros? Bé, hem defensat la senyera tricolor des de sempre, com l'ensinya dels valencians. Però una de les nostres evolucions, que ens ha ocasionat més d'una baralla amb la gent que hem tingut al costat, és que no fem qüestions inamovibles. Sempre diem que la bandera és una qüestió de pactes, igual que l'idioma o la nomenclatura del territori. Són aspectes que només ens aprofiten per a discutir i per a no entendre'ns. Si nacionalment som valencians, la bandera —siga amb blau o no— no tindrà problema; si nacionalment som valencians, la llengua —valencià, català, espanyol o panotxo— tampoc no és problema. I quant al nom del territori, si nacionalment som valencians, ens poden dir, si volen, *Le-vante Feliz*.

—A ENV, ¿li costaria molt d'esforç reconèixer la catalanitat del valencià?

—Mentre nacionalment no siguem valencians, ens costa tot l'esforç. Ho neguem rotundament.

—I si nacionalment som valencians...

—L'idioma seguirà sent valencià, encara que altres li diguen català i siga el mateix que el que parlen a Catalunya. No és una qüestió de noms: és absurd plantejar que una nació potencial es constitueix sense tenir un idioma propi, i això no vol dir que l'idioma propi no siga el mateix que un altre, però l'idioma serà valencià.

—Aquestes consideracions, ¿les han explicades a partits de signe contrari?

—Clar. Amb el PNPV férem un pacte de no-agressió en les eleccions del 82, a través de Paco Burguera. I també hem tingut contactes amb UPV, i a instàncies d'ells. Vam fer una reunió a la universitat, amb Pere Mayor, Empar Saràbia i Josep Lluís Blasco, per part d'UPV, i per part nostra hi havia Ximo Díez, Pepe Velasco i jo. I els vam plantejar que, mentre nacionalment no foren valencians, tan regionalistes eren ells com UV. Quedàrem per telefonarnos un dia, i ni ells ho han fet ni nosaltres tampoc.

—Parlem d'UV.

—S'ha de fer una reflexió: el pancatalanisme durant 25 anys només ha aconseguit fracassos. Només s'ha aconseguit que els polítics que han militat en el pancatalanisme militen ara fervorosament en l'espanyolisme del

PSOE. Tot el contrari ha passat en UV. UV està aconseguint que els polítics espanyolistes estiguen aportant criteris de valencianisme. És una realitat política: els pancatalanistes són més espanyols que ningú i els espanyolistes, gràcies a UV, són més valencians que ningú. I no busque cap càrrec en UV, entre altres coses perquè discrepe de la seua manera de dur les coses.

—¿Per què fracassà Coalició Valenciana, de Paco Domingo, l'impulsor de València 2000?

—Perquè fou un muntatge gens meditat. Políticament, un moviment no pot sorgir d'un laboratori: si no hi ha demanda, no hi pot haver una resposta. A nivell estatal, per exemple, la dreta no pot quallar perquè l'empresariat està la mar de satisfet amb el govern socialista i la seua política econòmica. Clar, traure una opció política que intenta defensar a nivell popular allò que Unió Valenciana defensava, i a nivell empresarial, allò que el PSOE, no podia resultar.

—ENV, ¿té alguna vinculació amb el GAV?

—Però jo plantejaria si amb el GAV d'ara o el d'abans. El GAV és la conclusió d'una gent que es reunia en Lo Rat Penat els anys 77 i 78, i que no necessitava bones paraules sinó fer alguna cosa. Encara que fóra anar a pegar-

se bufetades. I amb això no vull dir que exclusivament pegaren bufetades —que n'hi ha hagut moltes, per totes bandes—, sinó que també feien altres coses. Ve un moment en què Lo Rat Penat no permet, per la seua història i la seua pompositat, fer una sèrie d'accions. D'ací naix el GAV, perquè la gent volia eixir al carrer.

—¿Vostè militava en aquell moment en el GAV?

—Em va pillar en un moment d'evolució. Vaig passar de ser un dels seus fundadors a tenir una filiació mitjana i una vinculació de pagar quotes.

—¿Va estar temptat en algun moment d'agredir?

—Quan estava en la mili vaig disparar un fusell amb una bala de fogueig i em vaig desmaiar. No sé si conteste amb l'exemple. No sóc gens violent. I curiosament, les revistes *Cal dir* i *València Semanal* sempre em treien com a agressor, amb fotos que no es corresponien amb la meua cara: «Ací està el fill de Mari Montanana», i jo estava preparant exàmens d'otorrino.

—¿Què és això de Resistència Valenciana?

—No sé més que allò que ha dit la premsa. I si damunt és gent vinculada a l'ultraextrema dreta, encara en sé menys, perquè cremen banderes espanyoles i em pareix un poc contradictori.

—S'ha dit que un dels joves que va cremar la bandera militava en ENV.

—Evidentment, un dels joves havia estat afiliat al nostre partit. L'altre, no. Els coneixem. Jo el que sí que sé és que és la Coordinadora Nacionalista. És una coordinadora de gent que milita en ENV. Això de Resistència Valenciana



RAFA GIL

«La bandera, com l'idioma o el nom del territori, és una qüestió de pactes».

no ho coneix ningú, i si existeix, no té cap vinculació amb grups pròxims al nacionalisme valencià. Nosaltres ens hem caracteritzat pel nostre geni dialogant, i sempre hem dit que si alguna volta podia ser possible un diàleg entre el pancatalanisme i el blaverisme més oficial, això passava per ENV. Perquè som els únics que parlem amb uns i altres sense cap problema. Per tant, no podem tenir res a veure amb Resistència Valenciana.

—Estar en la frontera d'uns i altres deu ser complicat, ¿no?

—Ací, o som ortodoxos o som heretges. I nosaltres som prou heretges: som blaveros heretges.

—De impura natione, el llibre de Damià Molla, ¿té algun punt coincident amb les seues teories?

—Té moltíssims punts de coincidència. I està lleig que ho diga jo, que sóc autor d'un llibre que més o menys propugna el mateix, però que no s'ha llegit ningú. Ara: *De impura natione*, per la manera tan farragosa com està escrit, és més difícil de llegir.

—¿Com conceptua les tertúlies de l'Hotel Inglés de València?

—A nosaltres ens han permès entrar en contacte amb un cercle de gent que, d'entrada, no ens ha rebutjat, que ens ha acceptat l'assistència i ha escoltat la nostra opinió. S'ha obert una via de diàleg, que serà lenta i que tindrà molts interessos en contra, però que ens ajuda a reflexionar a uns i altres.

—¿En què han perdut més temps catalanistes i blaveros?

—A fer nació. Si el catalanisme, en compte de voler fer davant de tot catalanisme, haguera volgut fer un poc de valencianisme i després allò que haguera volgut, no hauria provocat el moviment valencianista, que en el seu primer moment era de reacció. Si s'haguera utilitzat tot l'esforç del moviment popular valencià enfront del comportament de l'estat pel que fa als nostres interessos econòmics, el resultat hauria sigut molt diferent. En això hem perdut el temps: no aprofitant tota la força d'un poble dormit, no reivindicant uns interessos exclusivament valencians. □

CAIRO

Tapes i entrepans

Pi. Negrito, 1 - València

Obert des de les 9 del matí

OMNIUM CULTURAL

Sol·licita 5 joves (d'ambdós sexes) per al Departament de Promoció. Edat de 20 a 25 anys. Incorporació immediata. Acurada selecció.

OFERIM:

- Contracte Laboral. S.S. (Pràctiques)
- Sou fix més incentius.
- Treball del màxim prestigi.
- Formació integral a càrrec de l'Entitat.
- Visites d'alt nivell.
- Ambient de treball agradable i positiu.

DEMANEM:

- Catalanitat i afany de servei al País.
- Parlar correctament català.
- Elegància moral i ètica.
- Bona presència.
- Estudis a nivell BUP, FP2 o Titulats.
- (Els esmentats títols obtinguts dins els darrers 4 anys).
- Seriositat. Responsabilitat i afany de prosperar.

Interessats trucar als matins. Tel. 319 80 50. Us atindrà el Sr. Miquel Peiró.

NEM B-1281/88